

Granskningsplan 2024 stadsmiljönämnden

2024-04-23

1 Granskningsinriktning

De förtroendevalda revisorerna (i fortsättningen kallade revisorer) granskar verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen ska vara så ingående och omfattande som god revisionssed kräver.¹ Uppdraget regleras i kommunallagens kapitel 12.

Granskningens inriktning och omfattning grundar sig i huvudsak på en riskanalys och erfarenheter från tidigare års granskning. *Revisionsplan för år 2024* är utgångspunkt för den granskning som görs under året i kommunstyrelsen, nämnderna och bolagen. Nämndens granskningsplan är ett komplement till revisionsplanen.

Under året kan det uppstå situationer som innebär att revisorerna behöver prioritera om planerade granskningsinsatser. Vi informerar nämnden vid större förändringar.

Årets granskning omfattar

- grundläggande granskning
- invasiva främmande arter
- skydd mot fordonsburna attacker
- i förekommande fall stickprov inom väsentliga redovisningsprocesser
- uppföljning.

1.1 Grundläggande granskning

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge ett tillräckligt underlag för att kunna pröva verksamheten enligt 12 kapitlet 1 § kommunallagen.

Den grundläggande granskningen har tre övergripande revisionsfrågor:

- Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Den grundläggande granskningen genomförs löpande under året.

1.2 Invasiva främmande arter

En invasiv art är en art som introducerats till områden utanför sitt ursprungliga utbredningsområde, som sprider sig av egen kraft, som skadar ekosystemet som de introducerats till, hotar den biologiska mångfalden, har negativa effekter på

¹ God revisionssed fastställs av Sveriges Kommuner och Regioner.

jordbruk och dylikt, åstadkommer ekonomisk skada, eller påverkar hälsan negativt hos djur, natur och människor.

Svenska kommuner är viktiga aktörer i arbetet mot invasiva främmande arter. Det handlar om allt från skötsel av grön- och parkytor och övrig kommunal mark, till avfallshantering, tillsyn och miljöövervakning.

Stadsmiljönämnden är ansvarig nämnd för förvaltning och skötsel av stadens allmänna platsmark samt stadens grön- och parkytor. Till exempel behövs noggrann planering för att säkerställa att frön och rotdelar inte sprids med jordmassor. Vid nyanläggningar krävs medvetna växtval så att inte växter som är, eller riskerar att bli, invasiva planteras. Det är viktigt att det finns rutiner för att säkerställa att växtavfall och jordmassor som är förorenade omhändertas på ett korrekt sätt.

Nämnden är också en av stadens byggande förvaltningar. Alla arbeten som innebär att man gräver eller flyttar på massor (jord, grus, lera eller sand) i områden där det finns invasiva växter medför en stor risk för spridning av dessa växter. Både frön och delar från växten kan leda till nya etableringar, beroende på vilken art det handlar om. För att förebygga problem med spridning i samband med masshantering är det viktigt att ha ett bra samarbete med olika aktörer som utför grävarbeten och masshantering i kommunen. En kommun som ansvarar för eller utför miljöövervakning har en skyldighet enligt förordningen (2018:1939) om invasiva främmande arter att skyndsamt rapportera till de nationellt ansvariga myndigheterna om de får kännedom om att en EU-listad invasiv främmande art finns i svensk miljö. Kommunen ska rapportera till Naturvårdsverket om det är en landart och till Havs- och vattenmyndigheten om det är en art i vatten. Därför är kunskap om vilka de invasiva arterna är samt hur de ser ut av stor vikt för nämndens personal som berörs av frågorna.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämndens arbete mot invasiva främmande arter är ändamålsenligt.

1.3 Skydd mot fordonsburna attacker

De senaste åren har Sverige och flera andra länder i vår närhet drabbats av terrorattentat. Även om Sverige är ett land som varit relativt förskonat från terrorism jämfört med många andra länder, kan framtida attentat inte uteslutas.

Utvecklingen under senare år är att terrorattentat i större utsträckning än tidigare riktats mot allmänheten. Attentat som riktats mot allmänheten innebär ofta stora konsekvenser och höga skadeutfall. Ett modernt, demokratiskt och öppet samhälle är sårbart för terrorism. Även om risken för varje enskild människa att råka ut för ett attentat är mycket låg behöver olika verksamheter, branscher och aktörer som verkar på platser där allmänheten vistas hantera hotet i sitt säkerhetsarbete².

² MSB (2019) Säkerhet i offentlig miljö – skydd mot antagonistiska hot och terrorism

Säkerhetspolisen valde den 17 augusti 2023 att höja Sveriges terrorhotnivå från en trea till en fyra på den femgradiga skalan. Säkerhetspolisens bedömning är att hotbilden mot Sverige kommer att bestå under en längre tid.

I en storstad som Göteborg finns flera olika typer av möjliga mål för terrorism. Staden är ett nav för flera så väl nationella som internationella events, tävlingar, mässor etc. Staden har även landets största nöjespark och ett evenemangsstråk som lockar till sig stora mängder människor samtidigt som dessa miljöer innehåller olika sårbarheter vilka kan utnyttjas för ett attentat.

Fordonsburna attacker mot civilsamhället har blivit en vanligare metod för att genomföra terroristaktioner i syfte att påverka samhället. Användandet av just fordon är en enkel och lättillgänglig metod för att genomföra ett attentat och det finns stora variationer i typer av fordon samt mot vilka mål och i vilka syften fordon kan användas för ändamålet. Det finns ett antal sätt att motverka och försvåra ett genomförande av en attack samt minska konsekvenserna om en sådan ändå inträffar. I det korta tidsperspektivet handlar det förebyggande arbetet främst om att fysiskt försvåra för attacker genom utplacering av olika typer av lättillgängliga hinder ex betongklumpar, containrar och tillfälliga barriärer på folktäta platser. I det längre perspektivet handlar det om att i stadsplaneringsprocessen få med perspektivet som rör skydd mot fordonsattacker, så att olika typer av skydd byggs in som en naturlig del i stadsutformningen. Det kan exempelvis handla om nivåskillnader på gator och torg i form av olika plattor och trappor, vinklar på gator och vägar, samordning av transporter, parkerings- och tillträdesförbud för vissa fordon på vissa platser under vissa tider etc.

Göteborgs Stads riktlinje för säkerhetsåtgärder i planering av stadsmiljöer gäller för stadens byggande och planerande nämnder och styrelser. Riktlinjen pekar ut Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps vägledning *Säkerhet i offentlig miljö – skydd mot antagonistiska hot och terrorism* som ett underlag som ska användas i stadsplaneringen och vid utformningen av det offentliga rummet. Riktlinjen berör specifikt hur skydd mot fordonsburna attacker ska förebyggas. Staden har sedan 2018 ett antal fysiska hinder utplacerade på centralt belägna gator i staden.

Syftet med granskningen är bedöma om nämndens arbete med skydd mot fordonsburna attacker utgår från ovannämnda riktlinje och vägledning och i övrigt är organiserat och styrs på ett ändamålsenligt sätt.

1.4 Räenskaper och bokslut

Den 1 januari 2023 trädde Standard för kommunal ränskapsrevision i kraft. Standarden som innefattas i god revisionssed reglerar hur granskning av ränskaper ska genomföras och omfattar alla kommuner och regioner.

Tillämpningen av den nya standarden innebär att granskningen av delårs- och årsredovisning samt intern kontroll (väsentliga processer) baseras på väsentlighetsbedömningar utifrån ett övergripande kommunperspektiv. Revisionsansatsen tar således sin utgångspunkt i stadens ränskaper i stället för att, som tidigare, bygga nerifrån och upp utifrån nämndernas redovisning. Detta innebär att

nämnderna generellt berörs mindre av räkenskapsgranskningen medan den löpande granskningen av intern kontroll i väsentliga processer kan komma att beröra vissa nämnder mer och andra mindre.

1.5 Uppföljning

Vi planerar att under året följa upp de rekommendationer som har lämnats inom följande områden:

- Hantering av delegationsbeslut
- Styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning

2 Pågående granskning

För närvarande pågår följande, sedan tidigare beslutade granskningar som berör nämnden:

- Personsäkerhet för förtroendevalda
- Högt vatten – styrning och uppföljning av Göteborgs Stads arbete med högvattenskydd

I samband med att granskningarna inleddes har nämnden informerats.

3 Bemanning

Enligt kommunallagen ska de förtroendevalda revisorerna i sin granskning biträdas av sakkunniga.³ Revisorerna biträdas av yrkesrevisorerna vid Göteborg Stads revisionskontor. Granskning av räkenskaper genomförs av revisionsföretagen EY och PwC.

4 Oberoende och integritet

Yrkesrevisorns oberoende och integritet har prövats enligt revisionskontorets oberoendedeklaration. Oberoendedeklarationen utgår från Sveriges Kommunala Yrkesrevisorers modell. Inga omständigheter har kommit fram som kan ifrågasätta förtroendet för yrkesrevisorns oberoende och integritet.

5 Faktaavstämning

De iakttagelser som görs i granskningen stäms av med tjänstepersoner inom förvaltningen. Detta sker både muntligt och skriftligt.

³ 12 kap 8 § kommunallagen.

6 Avrapportering

De förtroendevalda revisorerna avslutar granskningen av verksamhetsåret med att upprätta en revisionsberättelse för nämnden. Till revisionsberättelsen fogas de sakkunnigas revisionsredogörelse, som mer utförligt beskriver resultatet av årets granskning.